

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

ટેક્સ અપીલ નંબર ૫૯૯/૨૦૦૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. જે. ઠાકર

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની પરવાનગી આપવામાં આવે છે?	
૨.	રિપોર્ટ્સને સંદર્ભિત કરવાં કે નહિ?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	

પ.	દીવાની ન્યાયાધીશને પરિપત્રિત કરવું કે નહિ?	
----	--	--

=====

આચકર કમિશનર.... અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

સમય ઇલેક્ટ્રોનિક્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ.... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

મિસ્ટર એમ. આર. ભટ્ટ સીનિયર સ્ટેઝિંગ કાઉન્સિલ મિસીસ મૌના એમ. ભટ્ટ,
એડવોકેટ સાથે અપીલકર્તા(ઓ) નંબર ૧ તરફે મિસ્ટર આર. કે. પટેલ,
એડવોકેટ સામાવાળા(ઓ) નંબર ૧ તરફે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. જે. ઠાકર

તારીખ: ૧૧/૧૨/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એસ. ઝવેરી)

૧. આયકર અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૨૬૦એ હેઠળની હાલની અપીલ આયકર અપીલીય ન્યાયિકરણ, રાજકોટ બેંચ દ્વારા આઈટીએ નંબર ૩૦૧/આરજેટી/૨૦૦૫ માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૦૨.૧૨.૨૦૦૫ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવેલ છે જેના દ્વારા, કરદાતા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ મંજૂર કરવામાં આવી હતી.

૨. ટૂંકમાં વિગતવાર હકીકતો એ છે કે કરદાતા-કંપની ઘડિયાળો અને ઇલેક્ટ્રોનિક વસ્તુઓના ઉત્પાદન અને વેપાર અને તેની નિકાસના ધંધામાં જોડાયેલી છે.

૩. કરદાતાએ તારીખ ૩૧/૦૧/૨૦૦૧ ના રોજ કુલ આવક રૂ. ૧,૦૫,૮૮,૮૬૦/- જાહેર કરતું આવકનું પત્રક ફાઇલ કર્યું હતું. કલમ ૧૧૫જેબી હેઠળ બુક પ્રોફિટ રૂ. ૫,૫૦,૭૫,૩૪૭/- દર્શાવવામાં આવ્યો હતો જેના પર ૭.૫% ના દરે ચૂકવવાપાત્ર ટેક્સ રૂ. ૪૧,૩૦,૬૫૧/- દર્શાવવામાં આવ્યો હતો. આકારણી ચકાસણી હાથ ધરવામાં આવી હતી અને આખરે, આકારણી અધિકારીએ તારીખ ૨૮/૦૩/૨૦૦૪ ના રોજ કલમ ૧૪૩(૩) હેઠળ હુકમ પસાર કર્યો હતો.

૪. આકારણી અધિકારીના હુકમથી નારાજ થઈને, કરદાતાએ સીએઆઈટી(એ) સમક્ષ અપીલ ફાઈલ કરી હતી. તારીખ ૨૫.૧૧.૨૦૦૪ ના હુકમ દ્વારા, સીએઆઈટી(એ) એ કરદાતાની અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરી હતી. સીએઆઈટી(એ) ના હુકમ વિરુદ્ધ, કરદાતાએ ન્યાયિકરણ સમક્ષ અપીલ ફાઈલ કરી હતી. બંને પક્ષોને સાંભળ્યા પછી, ન્યાયિકરણ દ્વારા કરદાતા દ્વારા ફાઈલ કરવામાં આવેલી અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવી હતી. તેથી, રેવન્યુ દ્વારા હાલની અપીલ દાખલ કરેલ છે. કરદાતાએ આ કોર્ટ સમક્ષ કોઈ અપીલ પસંદ કરી નથી.

૫. કાયદાના નીચે મુજબના સબસ્ટન્શિયલ પ્રશ્નના સંબંધમાં તારીખ ૦૭.૧૦.૨૦૦૬ ના રોજ અપીલ ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવી હતી;

"શું અપીલીય ન્યાયિકરણ કાયદાની દૃષ્ટિએ અને હકીકતો પર એવું ઠરાવવામાં સાચું છે કે ધરતીકંપના કારણે કરદાતા દ્વારા કપાત તરીકે કલેમ કરવામાં આવેલ રૂ. ૮૪.૨૨ લાખની સમારકામ માટેની જોગવાઈમાંથી સદર અધિનિયમની કલમ ૧૧૫ જેબી હેઠળ નફાની ગણતરીના હેતુ માટે આકારણી અધિકારી દ્વારા સદર રકમને કલમ ૧૧૫ જેબી ના સબ-સેક્શન (૨) ના એપલેનેશન ૯(સી) હેઠળ

બિન-નિર્ધારિત જવાબદારી ગણીને બુક પ્રોફિટની ગણતરી માટે કરવામાં આવેલ
રૂ. ૭૩,૯૨,૬૧૦/- નો ઉમેરો રદ કરવો કાનૂની અને હકીકતની દૃષ્ટિએ ટકી
શકે તેમ નહોતો?"

૬. રેવન્યુ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન સીનિયર સ્ટેવિંગ કાઉન્સિલ મિસ્ટર એમ.
આર. ભટ્ટે અમને સદર અધિનિયમની કલમ ૧૧૫જેબી ની જોગવાઈઓ દર્શાવી
હતી અને સબમિટ કર્યું હતું કે ધરતીકંપમાં થયેલા નુકસાનમાંથી ઉદ્ભવતી
જવાબદારી નિર્ધારિત ન હોવાથી, ન્યાયિકરણ દ્વારા કરદાતાની તરફેણમાં
વાદગ્રસ્ત ચુકાદો પસાર કરવો જોઈતો ન હતો, જે સદર અધિનિયમની
જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ છે.

૬.૧ વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સિલ મિસ્ટર ભટ્ટે અમારું ધ્યાન કલમ-૧૧૫જેબી
ના એક્સપ્લેનેશન-(૧) ના કલોઝ-(સી) તરફ દોર્યું હતું, જે નીચે મુજબ
વંચાય છે;

"એક્સપ્લેનેશન [૧] આ કલમ હેઠળના હેતુઓ માટે, "બુક પ્રોફિટ"
એટલે સંબંધિત પાછલા વર્ષ માટે પ્રોફિટ એન્ડ લોસ એકાઉન્ટમાં
દર્શાવ્યા મુજબનો ચોખ્ખો નફો જે સબ-સેક્શન (૨) હેઠળ તૈયાર

કરવામાં આવ્યો હોય, જેમાં નીચે મુજબનો વધારો કરવામાં આવ્યો
હોય-

(એ)

(બી)

(સી) નિર્ધારિત જવાબદારીઓ સિવાયની જવાબદારીઓ પૂરી કરવા
માટે જોગવાઈઓ તરીકે અલગ રાખેલી રકમ અથવા રકમો; અથવા"

(ડી) થી (જે)

૭. કરદાતા તરફે વિજ્ઞાન કાઉન્સિલ મિસ્ટર આર.કે. પટેલે સબમિટ કર્યું હતું કે
ધરતીકંપમાં થયેલું નુકસાન જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર, રાજકોટ ખાતેના સક્ષમ
સત્તાધિકારી દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું હતું, જેમણે તારીખ
૨૦/૦૪/૨૦૦૧ નું પ્રમાણપત્ર ઇસ્યુ કર્યું છે જેના દ્વારા કુલ નુકસાન રૂ.
૮૪.૨૨ લાખ આકારવામાં આવ્યું હતું. તેથી, તેમણે સબમિટ કર્યું કે ન્યાયિકરણ
દ્વારા વાદગ્રસ્ત ચુકાદો પસાર કરવો સંપૂર્ણપણે ન્યાયી હતો.

૮. અમે બંને પક્ષોના વિજ્ઞાન કાઉન્સિલને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડ પરની
સામગ્રીનું અવલોકન કર્યું છે. રેવન્યુ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ પર

વિચાર કરતી વખતે, ન્યાયિકરણ દ્વારા તેના ચુકાદાના પેરા ૫.૧ થી ૫.૩ માં નીચે મુજબના અવલોકનો કરવામાં આવ્યા હતા;

""૫.૧ એપોલો ટાયર્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ સીઆઈટી (૨૫૫ આઈટીઆર ૨૭૩) ના કેસમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું; "આકારણી અધિકારી પાસે આચક્ર અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૧૫જે હેઠળ કંપનીના બુક પ્રોફિટની ગણતરી કરતી વખતે માત્ર એટલું જ તપાસવાની સત્તા છે કે હિસાબી ચોપડાઓ કંપનીઝ એક્ટ હેઠળના સત્તાધિકારીઓ દ્વારા કંપનીઝ એક્ટ અનુસાર યોગ્ય રીતે રાખવામાં આવ્યા હોવાનું પ્રમાણિત કરવામાં આવ્યું છે કે કેમ. તેથી, આકારણી અધિકારી પાસે કલમ ૧૧૫જે ના એક્સપ્લેનેશનમાં જોગવાઈ કર્યા મુજબ વધારો અને ઘટાડો કરવાની મર્યાદિત સત્તા છે. આકારણી અધિકારી પાસે એક્સપ્લેનેશનમાં જોગવાઈ કરાયેલી મર્યાદા સિવાય પ્રોફિટ એન્ડ લોસ એકાઉન્ટમાં દર્શાવેલા ચોખ્ખા નફાની પાછળ જવાની હકૂમત નથી. કલમ ૧૧૫જે માં "કંપનીઝ એક્ટની શિઙ્ચુલ VI ના પાર્ટ II અને III ની જોગવાઈઓ અનુસાર" શબ્દોનો ઉપયોગ આકારણી અધિકારીને કંપનીના ખાતાના પ્રમાણભૂત પત્રક પર આધાર રાખવાની સત્તા આપવાના મર્યાદિત હેતુ માટે કરવામાં આવ્યો હતો. કંપનીના

ખાતાઓને આ રીતે જોતી વખતે, આકારણી અધિકારીએ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં ખાતાઓની પ્રમાણભૂતતા સ્વીકારવી જ પડશે, જે કંપનીને સદર અધિનિયમ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી પદ્ધતિ અનુસાર તેના ખાતા રાખવા અને વૈધાનિક ઓડિટર્સ દ્વારા તેની ચકાસણી અને પ્રમાણિત કરવા તથા સામાન્ય સભામાં કંપની દ્વારા મંજૂર કરવા અને ત્યારબાદ, કંપનીઓના રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ ફાઈલ કરવા માટે બંધાયેલી કરે છે, જેમની પાસે વૈધાનિક જવાબદારી પણ છે કે તેઓ તપાસ કરે અને સંતુષ્ટ થાય કે કંપનીના ખાતાઓ કંપનીઝ એક્ટની આવશ્યકતાઓ અનુસાર રાખવામાં આવ્યા છે. સબ-સેક્શન (૧એ) કંપનીના હિસાબી ચોપડાઓમાં કરવામાં આવેલી એન્ટ્રીઓ અંગે નવેસરથી પૂછપરછ શરૂ કરવાની મંજૂરી આપતું નથી."

૫.૨ હવે, સીએઆઈટી વિભાગીય પ્રતિનિધિની રજૂઆત પર આવતાં, અમે જણાવું છે કે કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૨૪૮ અને ૨૪૯ જેમના પર સીએઆઈટી વિભાગીય પ્રતિનિધિ દ્વારા ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે તે કંપનીના મેનેજિંગ એજન્ટને ચૂકવવાપાત્ર મહેનતાણાની ગણતરીના હેતુ માટે ચોખ્ખા નફાના નિર્ધારણ સંબંધિત છે. કંપનીઝ એક્ટની આ જોગવાઈઓ કલમ ૧૧૫જેબી ના હેતુ માટે બુક પ્રોફિટની

ગણતરી કરવા માટે બિલકુલ સુસંગત અને લાગુ પડતી નથી. તેથી, અમે એવું ઠરાવવામાં કોઈ સંકોચ અનુભવતા નથી કે વિદ્વાન સીએઆઈટી વિભાગીય પ્રતિનિધિની રજૂઆત ભૂલભરેલી અને કોઈ પણ ગુણવત્તા વિનાની હતી.

૫.૩ ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં લેતા, અમે વિદ્વાન એ.આર. શ્રી આર.કે. દોશી, સી.એ. સાથે સંમત થવા માટે પ્રેરિત થઈએ છીએ કે ધરતીકંપના કારણે કરદાતા દ્વારા કપાત તરીકે કલેમ કરવામાં આવેલ રૂ. ૮૪.૨૨ લાખની સમારકામ માટેની જોગવાઈમાંથી કલમ ૧૧૫જેબી ના સબ-સેક્શન (૨) ના એક્સપ્લેનેશન (સી) હેઠળ બિન-નિર્ધારિત જવાબદારી ગણીને બુક પ્રોફિટની ગણતરી માટે આકારણી અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલ રૂ. ૭૩.૯૨ લાખનો ઉમેરો કાનૂની અને હકીકતની દૃષ્ટિએ ટકી શકે તેમ નહોતો."

૯. કેસની હકીકતો અને કલમ ૧૧૫જેબી ની જોગવાઈઓ, ખાસ કરીને એક્સપ્લેનેશન-[૧] ના કલોઝ-સી ને ધ્યાનમાં લેતા, અમે એવા અભિપ્રાયના છીએ કે આકારણી અધિકારીના હુકમને ઉલટાવવામાં ન્યાયિકરણ સંપૂર્ણપણે ન્યાયી હતું.

૧૦. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં લેતા, કાયદાનો પ્રશ્ન કે શું ન્યાયિકરણ કાયદાની દૃષ્ટિએ અને હકીકતો પર એવું ઠરાવવામાં સાચું છે કે ધરતીકંપના કારણે કરદાતા દ્વારા કપાત તરીકે કલેમ કરવામાં આવેલ રૂ. ૮૪.૨૨ લાખની સમારકામ માટેની જોગવાઈમાંથી કલમ ૧૧૫ જેબી હેઠળ નફાની ગણતરીના હેતુ માટે આકારણી અધિકારી દ્વારા સદર રકમને કલમ ૧૧૫ જેબી ના સબ-સેક્શન (૨) ના એક્સપ્લેનેશન ૯(સી) હેઠળ બિન-નિર્ધારિત જવાબદારી ગણીને બુક પ્રોફિટની ગણતરી માટે કરવામાં આવેલ રૂ. ૭૩,૯૨,૬૧૦/- નો ઉમેરો રદ કરવો યોગ્ય છે તેનો જવાબ હકારાત્મકમાં કરદાતાની તરફેણમાં અને રેવન્યુની વિરુદ્ધમાં આપવામાં આવે છે.

૧૧. તદનુસાર અપીલ ફગાવવામાં આવે છે.

(કે. એસ. ઝવેરી, ન્યાયમૂર્તિ)

(કે. જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

પ્રવીણ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.